

N:o 162.

Af herr **S. H. Kvarnzelius**, om ett årligt understöd till arbetaren *Jonas Alin*.

Då någon i statens tjänst anställd arbetare under utöfvandet af sitt arbete, eller i omedelbart samband därmed, genom olyckshändelse skadas, så att han blir urständssatt att vidare förvärfva sitt uppehälle, så synes det mig vara en själfklar sak, att staten bör lämna ett understöd så tillmätt att det bereder personen en anständig bergning.

Såsom af bilagda handlingar framgår är detta likväl icke alltid fallet.

Däraf framgår att åt en arbetare, som genom olyckshändelse, utan eget förvållande, blifvit fullständigt blind år 1901, för de sista två åren lämnats en årlig gratifikation af allenast 150 kronor. Detta är, synes det mig, staten icke värdigt. Genom lagen af den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete stadgas en årlig ersättning vid full invaliditet af 300 kronor.

Denna lag trädde visserligen icke i kraft förr än den 1 januari 1903, men den var dock af Riksdagen godkänd och antagen före den tidpunkt, då ifrågavarande arbetare drabbades af olycksfall. Det synes mig därför naturligt och rättvist, att en statens arbetare omedelbart efter det Riksdagen godkänt principen om arbetares rätt till ersättning för olycksfall i arbete bort få åtnjuta sådan ersättning.

Stadgandet att lagen skulle träda i kraft först den 1 januari 1903 har gifvetvis kommit till för att denna ersättningsplikt icke skulle omedelbart åläggas den enskilde arbetsgifvaren.

Att ersättningsbeloppen sattes så låga berodde gifvetvis också på hänsyn till att arbetsgifvarne icke skulle drabbas alltför hårdt, och att denna lagstiftning var alldeles ny för vårt land.

Redan vid det tillfälle, då denna ersättningslag förelåg till Riksdagens pröfning, yrkade jag och en annan motionär att ersättningsbeloppen skulle höjas med femtio procent.

Jag har ingen anledning att nu frångå denna ståndpunkt, utan då jag nu går att yrka att Riksdagen måtte tilldela årligt understöd åt en person som är fullständigt oförmögen att förvärfva sig något till sitt uppehälle, så kommer jag att formulera mitt yrkande i öfverensstämmelse med denna min ståndpunkt.

Med hänvisning i öfrigt till närslutne 4 bilagor tillåter jag mig därför vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte besluta att tilldela arbetaren Jonas Alin från Valknyt, Sköns socken Vesternorrlands län, ett årligt understöd af 450 kronor att utgå från och med 1909 på extra stat från riksstatens tionde hufvudtitel, samt att Riksdagen måtte bemyndiga Kungl. Maj:t att af tillgängliga medel utbetala till Alin ett lika stort belopp för 1908.

Stockholm den 26 januari 1908.

S. H. Kvarnzelius..

Bilaga 1.

Till Konungen

angående gratifikation åt arbetaren J. Alin.

Uti en till Järnvägsstyrelsen under december månad 1902 ingifven skrift hade arbetaren Jonas Alin från Valknyt i Sköns socken af Vester-norrlands län — med förmälan att under det han jämte flera andra arbetare den 8 eller den 9 augusti 1901 varit sysselsatt med brunnsgräfningsarbete för statens järnvägars räkning vid Sandträsk station uppkommit ett häftigt åskväder, i anledning hvaraf han jämte sina arbetskamrater måst söka skydd i stationsbyggnaden; samt att Alin, hvilken uppehållit sig i väntsalen invid biljetluckan, därvid af en blix, som banat sig väg genom de elektriska apparaterna i biljettrummet och passerat helt nära förbi Alin, blifvit bländad med påföljd att han därefter blifvit fullständigt blind på båda ögonen — anhållit, att styrelsen måtte hos Eders Kungl. Maj:t söka utverka åt honom ett skäligt skadestånd för det honom sålunda åsamkade svåra lytet och däraf föranledda fullständiga hinder i hans framtida näring, därvid Alin föreslagit såsom ersättning för lytet 5,000 kronor och för hindret i näring 1,800 kronor, vid fastställande af hvilket sistnämnda ersättningsbelopp hänsyn, enligt Alins förmenande, borde tagas dels till att han i arbetsförtjänst vid tiden för olyckans inträffande hade sex kronor om dagen, dels till att hans lefnadskostnader efter olyckan i afsevärd mån ökats genom det oundgängliga behovet af lots vid hvarje förflyttning af hans person från ett ställe till ett annat, dels slutligen till att han genom förut inträffad olycka mistat sin högra tumme, hvilket i hög grad förminskade hvarje utsikt för honom att bidra till sitt uppehälle genom sådant arbete, som eljest plägade kunna utföras af blinda personer.

Efter det vederbörande distriktsförvaltning afgifvit infordradt utlåtande öfver berörda ansökning och därvid insändt här närslutna förhørsprotokoll förklarade styrelsen genom beslut den 8 maj 1903 att, enär ifrågakomna skadan icke tillfogats Alin i följd af statens järnvägars drift, samt följaktligen ersättning för samma skada lagligen icke kunde af trafikmedel gäldas, styrelsen funne ansökningen icke till någon styrelsens vidare åtgärd föranledda.

Hos styrelsen har nu Alin, under åberopande af fattigdom samt på grund af berörda lyte uppkomna oförmåga att genom arbete förvärfva sitt uppehälle, anhållit, att på grund af de omständigheter, hvarunder ifrågava-

rande svåra skada honom åsamkats, ett understöd till belopp, som styrelsen kunde finna skäligt, måtte honom beredas.

I ärendet hafva företetts och införskaffats vederbörligt frejdbetyg för Alin, två läkarbetyg, däraf det ena i afskrift, ett intyg af ordföranden i Sköns sockens kommunalnämnd och ett intyg af ordföranden i de blindas förening i Stockholm, af hvilka handlingar inhämtats, att Alin, som är född den 24 november 1861, är fullständigt och obotligt blind på båda ögonen, att, enligt hvad den ena läkaren intygar, ingenting talar mot antagandet, att orsaken till blindheten är den af Alin uppgifna; att, enligt den andra läkarens intyg, Alin utan tvifvel kan hafva bekommit sitt lidande på sätt han uppgifvit i sin förberörda till styrelsen i december 1902 ingifna skrift, att Alin, som under tiden från och med den 25 september 1904 till den 26 april 1905 varit intagen i Sköns sockens fattiggård, fortfarande befinner sig i utblottade omständigheter, samt att Alin, på grund däraf att han saknar höger hands tumme, befunnits oförmögen att lära sig utföra de enklaste arbeten, som eljest kunna inläras af blinda personer.

Jämte det styrelsen underställer detta ärende Eders Kungl. Maj:ts nådiga pröfning, får styrelsen underdånigast anföra följande:

Då ifrågakomna skadan, hvilken torde få anses hafva uppkommit i följd af omhandlade åskslaget, icke träffat Alin under själfva utförandet af omförmälta arbete för statens järnvägars räkning, har styrelsen ansett sig icke böra ifrågasätta, att, i likhet med hvad i några fall ägt rum beträffande under tjänsteutföring skadade arbetare vid banafdelningen, åt Alin måtte beredas ett årligt understöd enligt bestämmelserna i nådiga brefvet den 12 oktober 1888 angående understöd åt skadade arbetare vid järnvägsbyggnaden.

Med hänsyn till de omständigheter, hvarunder olyckan inträffat, har det dock synts styrelsen vara med billighet öfverensstämmande, att någon hjälp af statsmedel beredes Alin i hans synnerligen nödställda belägenhet; och får styrelsen förty i underdånighet hemställa om nådigt bemyndigande att till Alin af trafikmedel utbetala ett tillfälligt understöd, hvars belopp skäligen torde bestämmas till etthundrafemtio kronor.

Ofvanberörda intyg varda härhos i underdånighet öfverlämnade.

Stockholm den 25 april 1906.

Underdånigst

Under generaldirektörens frånvaro:

Axel Corin.

Per Kjellin.

C. A. Hallström.

Bil. 2.

Oscar etc. Vår ynnest etc. Uppå därom af eder i underdånig skrifvelse den 25 april 1906 gjord framställning hafva vi funnit godt tilldela arbetaren Jonas Alin, från Valknyt i Sköns socken af Västernorrlands län, en gratifikation af etthundrafemtio kronor att utgå af trafikmedel. Hvilket eder till svar och efter rättelse samt för Alins underrättande härigenom i nåder meddelas; hvarjämte i ärendet ingifna intyg härhos öfverlämnas.

Stockholms slott den 4 maj 1906.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigaste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF.

Axel Schotte.

Till järnvägsstyrelsen angående gratifikation åt arbetaren J. Alin.

Vidimeras ex officio

Hj. Willers.

(Stämpel.)

Bil. 3.

Oscar etc. Vår ynnest etc. Uppå därom af eder i underdånig skrifvelse den 20 mars 1907 gjord framställning hafva vi funnit godt tilldela arbetaren Jonas Alin från Valknyt i Sköns socken af Västernorrlands län en gratifikation af etthundrafemtio kronor att utgå af trafikmedel. Hvilket eder till svar och efter rättelse samt för Alins underrättande härigenom i nåder meddelas; hvarjämte i ärendet ingifna intyg härhos öfverlämnas.

Stockholms slott den 17 maj 1907.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigaste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF.

Julius Juhlin.

Till järnvägsstyrelsen angående gratifikation åt arbetaren J. Alin.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:

Hj. Willers.

(Stämpel.)

Bil. 4.

Att arbetaren Jonas Alin, som af mig första gången undersöktes den 4 februari 1902, är obotligt blind på bägge ögonen i följd af synnervsatrofi samt att ingenting talar mot antagandet, att orsaken till blindheten är den patienten uppger, nämligen ett blixtslag, som träffat honom i aug. 1901, intygar härmed på heder och samvete

Stockholm den 5 nov. 1902

U. Helligren

Med. doktor.